

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

ZABAWKI

RAPORT - BADANIA LABORATORYJNE 2019

Warszawa, grudzień 2019

NAJCZĘSTSZE NIEPRAWIDŁOWOŚCI NA PODSTAWIE WYNIKÓW KONTROLI ZABAWEK Z 2019 r.

Laboratoria UOKiK przeprowadziły w 2019 r. badania laboratoryjne **546 zabawek**.

Laboratorium w Lublinie poddało zabawki badaniom:

- mechanicznym
- fizycznym
- akustycznym
- palności
- chemicznym w zakresie migracji określonych pierwiastków

Laboratorium w Łodzi przebadano zabawki pod kątem bezpieczeństwa chemicznego w zakresie zawartości:

- estrów kwasu ftalowego (ftalanów)

- wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA)
- substancji zapachowych mogących wywoływać alergię
- środków opóźniających palenie
- konserwantów

Nieprawidłowości stwierdzono łącznie w **230 zabawkach**, z czego 15 z nich nie spełniało wymagań wyłącznie ze względu na niewłaściwe oznakowanie.

Zabawki z nieprawidłowościami stanowiły **42,1% wszystkich zbadanych zabawek**.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

Nieprawidłowość	Liczba zbadanych zabawek	Liczba próbek z nieprawidłowościami
Obecność małych elementów w zabawkach dla dzieci poniżej 3 roku życia	263	69 (26,2%)
Przekroczenie dopuszczalnych zawartości ftalanów	152	27 (17,8%)
Niewłaściwy kształt i rozmiar zabawek przeznaczonych dla dzieci, zbyt małych, by siadać samodzielnie	65	17 (26,2%)
Zaniżona grubość folii w opakowaniach zabawek	36	16 (44,4%)
Oddzielanie się przysawek od pocisków w postaci strzałek	23	16 (69,6%)
Przekroczenie dopuszczalnego rozszerzenia wymiarów zabawek rozszerzających się pod wpływem wody	14	12 (85,7%)
Przekroczenie dopuszczalnego poziom migracji boru	15	13 (86,7%)
Zastosowanie węzłów w konstrukcji huśtawek	14	10 (71,4%)
Zaniżona grubość linek w zabawkach dla dzieci poniżej 3 roku życia	15	4 (26,7%)
Niewłaściwa wytrzymałość statyczna huśtawek	14	4 (26,7%)
Zawyżona długość linek w zabawkach dla dzieci poniżej 3 roku życia	14	3 (21,4%)
Zaniżona średnica lin w huśtawkach	13	3 (21,4%)

Opisy nieprawidłowości wraz z przykładami zabawek znajdują się w tabelach załączonych do informacji.

Informacje o wynikach badań zabawek w zakresie obecności ftalanów (substancje niebezpieczne)

Stwierdzenie przez laboratoria UOKiK obecności ftalanów przekraczających dopuszczalne normy jest szczególnie istotne dla ochrony konsumentów. W przeciwieństwie do wad konstrukcyjnych zabawek, które mogą być dostrzeżone przez rodziców, określenie materiału wykorzystanego do produkcji zabawek może być najczęściej dokonane tylko na podstawie badań laboratoryjnych.

Laboratorium w Łodzi wykonuje badania zabawek w zakresie obecności zidentyfikowanych 7 ftalanów. W 27 próbach stwierdzono niedopuszczalną zawartość ftalanów z czego:

- w 21 próbkach stwierdzono zawartość 1 ftalanu
- w 4 próbkach stwierdzono zawartość 2 ftalanów
- w 2 próbkach stwierdzono zawartość aż 3 ftalanów

Analizując wyniki badań próbek z niedopuszczalnymi zawartościami ftalanów stwierdzono, że:

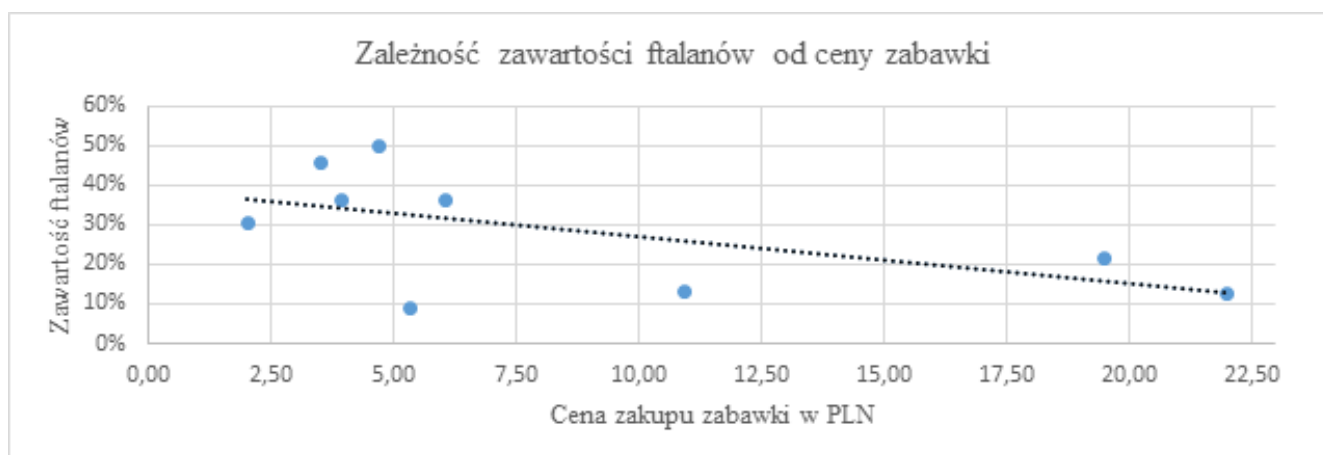
Zawartości ftalanów stwierdzane w zabawkach wahały się od wartości ok. 0,2% aż do zawartości powyżej 50%. Im niższa cena zakupu zabawek tym większą ilość ftalanu zazwyczaj stwierdzano.

Czym są ftalany i dlaczego są niebezpieczne?

Ftalany to grupa związków organicznych, które po dodaniu do tworzywa sztucznego poprawiają jego właściwości czyniąc je bardziej plastycznym i łatwiejszym w kształtowaniu. Ta cecha jest wykorzystywana podczas produkcji wyrobów m. in. z PVC i gumy, a więc np. elementów wyposażenia samochodów, izolacji kabli, podłóg winylowych, wyrobów medycznych (np. pojemników na krew), folii. Ftalany mogą być dodawane także do farb, lakierów, kosmetyków itp.

Na mocy Dyrektywy 2005/84/WE Komisja Europejska zakazała stosowania ftalanów

w zabawkach i artykułach pielęgnacyjnych dla dzieci. Zakaz ten powtórzono w Rozporządzeniu REACH 1907/2006 oraz w Dyrektywie 2009/48/WE dotyczącej wymagań

- ftalan bis(2-etyloheksylu) (DEHP) wystąpił w 19 próbkach
- ftalan dibutyli (DBP) wystąpił w 5 próbkach
- ftalan benzylu butylu (BBP) nie wystąpił w żadnej próbce
- ftalan diizononyli (DINP) wystąpił w 3 próbkach
- ftalan di-izodecylu (DIDP) nie wystąpił w żadnej próbce
- ftalan di-n-oktyli (DNOP) nie wystąpił w żadnej próbce
- ftalan diizobutyli (DIBP) wystąpił w 8 próbkach

bezpieczeństwa dla zabawek. Najczęściej spotykane są w głowach lalek, piłkach, konikach, kucykach, przysawkach itp.

Ftalany badane przez Laboratorium w Łodzi są sklasyfikowane jako substancje działające szkodliwie na rozrodczość, oznacza to, że zaburzają funkcjonowanie hormonów i wpływają niekorzystnie na proces dojrzewania płciowego. Mogą również powodować astmę i alergię.

Bor w zabawkach typu slime:

W zabawkach typu „slime” najczęściej stwierdzano przekroczony dopuszczalny poziom migracji boru. Do produkcji tych zabawek stosuje się związek chemiczny o nazwie boraks (czteroboran sodu). Jest to składnik, który odpowiada za lepkość zabawki w postaci żelu.

Bor jest pierwiastkiem śladowym, który chociaż spełnia ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu dostarczany w niewielkich ilościach, w większych ilościach staje się już dla organizmu toksyczny. Przekroczenie bezpiecznej dawki boru może powodować mdłości i wymioty, pobudzenie, skurcze mięśni, zaburzenia układu nerwowego ośrodkowego.

Niebezpieczeństwo stanowią także zabawki typu „slime” domowej roboty. Wynika to z faktu, że wiele przepisów dostępnych m.in. w Internecie opiera się na składnikach zawierających bor np. boraks, jednak nie podaje dokładnej ilości, której należy użyć. Finalnie produkt może więc zawierać wysokie poziomy boru.

Wskazówki dla rodziców i opiekunów kupujących zabawki:

1. Kieruj się jakością, estetyką wykonania oraz ceną

Im niższa cena zabawki tym większe ryzyko niższej jakości i bezpieczeństwa.

Niska cena to prawdopodobieństwo użycia niższej jakości materiałów do produkcji zabawki. Dla przykładu, aby zabawki wykonane z dosyć twardego polichlorku winylu (PVC) były miękkie, dodawane są do niego związki nazywane plastyfikatorami. Najbardziej niebezpiecznymi, a zarazem najtańszymi plastyfikatorami towarzyszącymi PVC są ftalany.

2. Kupuj zabawki odpowiednie do wieku dziecka

Zabawki są dla dzieci w różnym wieku. Inne są dla małych dzieci, inne dla dzieci starszych. Sprawdź zabawki dla dzieci poniżej 3 roku życia pod kątem obecności elementów tak małych (oczka, guziczki, kuleczki), że dziecko mogłoby je połknąć lub wprowadzić do dróg oddechowych.

3. Sprawdzaj czy zabawka jest bezpieczna dla dziecka

Krawędzie zabawek z tworzyw sztucznych nie mogą posiadać ostrych zadziórów lub nadlewów mogących spowodować zranienie. Zabawki drewniane również powinny mieć gładkie krawędzie i powierzchnie.

Szwy pluszaków powinny być prawidłowo wykonane a wypełnienie zabawki nie powinno być dostępne dla dziecka.

Palce dziecka nie mogą zakleszczyć się pomiędzy ruchomymi częściami zabawek przeznaczonych do utrzymania masy ciała dziecka (np. rowerkach czy hulajnogach).

Zabawki pociskowe nie powinny móc wystrzelić ostrych przedmiotów takich jak np. ołówek lub gwóźdź a przyssawki nie mogą oddzielać się od pocisków w postaci strzałek.

Pojemniki na baterie w zabawce muszą być dobrze zabezpieczone a baterie muszą być niedostępne dla dziecka. Połknięcie baterii grozi bowiem zatruciem i poparzeniem przewodu pokarmowego.

Linki lub tasiemki dołączone do zabawki nie mogą ulegnąć zadzierzgnięciu wokół szyi małego dziecka.

4. Sprawdzaj czy zabawka oznakowana jest prawidłowym znakiem CE

Symbol CE oznacza, że dany wyrób spełnia przewidziane dla niego podstawowe normy jakości i bezpieczeństwa zgodne z dyrektywami Unii Europejskiej.

5. Poszukaj na zabawkach informacji o posiadanych certyfikatach

Certyfikaty Instytutu Matki i Dziecka oraz Państwowego Zakładu Higieny są dowodem na to, że zabawka spełnia normy bezpieczeństwa obowiązujące w polskim prawie.

6. Czytaj etykiety dołączone do zabawki

Zapoznaj się z informacjami, ostrzeżeniami oraz instrukcjami użytkownika znajdującymi się na etykietach dołączonych do zabawki. Na etykietach można znaleźć też informacje, że zabawka nie zawiera ftalanów lub innych substancji niebezpiecznych np. bisfenolu A (BPA) czy substancji zapachowych.

Brak etykiety, brak nazwy producenta bądź importera na etykiecie wskazuje na nieznanne źródło pochodzenia zabawki.

7. Nie kupuj zabawek z niesprawdzonego źródła

Targowiska, odpusty, centra chińskie – zabawki w takich miejscach mają bardzo atrakcyjne ceny, często nie posiadają etykiet. Istnieje zwiększone ryzyko, że nikt ich nie kontroluje.

8. Sprawdzaj czy zabawka nie figuruje w rejestrach systemu RAPEX

Unijny system Rapex to rejestr, w którym państwa członkowskie ostrzegają o produktach niezgodnościowych mogących stwarzać zagrożenie dla konsumentów.

9. Rozważ czy warto kupować zabawki „podrabiane”

Zabawki „na licencji” są oczywiście droższe, ale spełniają normy bezpieczeństwa. Zabawki wyglądające tak samo bądź imitujące te na licencji, posiadają często wielokrotnie niższą cenę, ale mogą zawierać m.in. ftalany.

Po zakupie zabawki usuń opakowanie, nie przekazuj go dziecku do zabawy, nadzoruj bawiące się dziecko, przerwij zabawę jeśli dziecko zaczyna bawić się w sposób do którego zabawka nie została przeznaczona oraz dokonuj okresowych przeglądów zabawek, pod kątem uszkodzeń, pęknięć lub zużycia ich elementów i nie przekazuj dziecku zabawek uszkodzonych.